

SELİM SIRRI TARCAN VE GÜRBÜZ TÜRK ÇOCUĞU

Yrd. Doç. Dr. Makbule SARIKAYA*

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilk yıllarından itibaren çağdaş ve bilinçli bir toplum yaratmak için her yönüyle ideal kuşak yetiştirme arayışına girilmiştir. Bu arayışın odağına konulan çocuk, zihinsel ve bedensel gelişimi ve eğitimi yönüyle değerlendirilmiştir. Çok yönlü yetiştirilmesi planlanan yeni neslin spor bilinci ve kültürünün oluşumuna da önem verilmiştir. Cumhuriyet neslinin modern beden eğitimi, spor ve jimnastik konusunda bilgilendirilmesinde öncülük edenlerden biri birçok çalışmasıyla Selim Sırrı (Tarcan)'dır. Özellikle, çocuk yetiştirenlere rehber niteliğindeki Gürbüz Türk Çocuğu'nda otuzdan fazla makale yazan Selim Sırrı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında; spor, beden terbiyesi, jimnastik ve oyun konusunda çocuk yetiştirenlere ve çocuklara bilgi vermiş ve önemli bir boşluğu doldurmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Cumhuriyeti, Selim Sırrı (Tarcan), Gürbüz Türk Çocuğu, spor, çocuk.

SELİM SIRRI TARCAN AND ROBUST TURKISH CHILD

ABSTRACT

An attempt to raise entirely ideal generations was initiated immediately after the foundation of the Turkish Republic to create a contemporary and conscious society. Put at the focus of this attempt, children were evaluated in terms of their mental and physical development and education. It was also regarded as necessary to form awareness and culture of sports in this new generation as it was planned to be raised as a versatile generation. Selim Sırrı (Tarcan) is one of those pioneers to inform, with his works, the Republican generation about the modern physical education, sports, and gymnastic. Especially with more than thirty articles in the journal *Robust Turkish Child*, Selim Sırrı provided valuable resources about sports, physical training, gymnastic and games to care takers and children during the first years of the republic, meeting an important need in the field.

Key Words: Turkish Republic, Selim Sırrı (Tarcan), Robust Turkish Child, sport, child.

* İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi.

Sporun, insan vücudunu bilimsel ve akılcı yöntemlerle şekillendirmede, sağlıklı ve zinde bir nesil yetiştirmede, toplumsal estetik ve disipline sahip çağdaş toplum yaratılmasında etkin rolünü kavrayan genç Türkiye Cumhuriyeti, 1920'li yıllardan itibaren spor alanında iki önemli hedefi ortaya koyar. Bu hedefler; sporu bütün yurttan yaygınlaştırmak ve spor kategorilerinin çeşitliliğini arttırmaktır. Böylece Cumhuriyet dönemiyle birlikte, güreş, ok atıcılığı ve avcılık gibi milli karaktere sahip sporların yanında modern sporlarla toplum yapısı yenileştirilir ve spor toplumsal bir olgu olarak ele alınır. Uluslararası gelişmeler takip edilerek modern spor bilgisi ve yeni beden eğitimi metodları ülkede uygulanır ve önemli şahsiyetler yetiştirilir. Bu dönemde spor ve beden terbiyesi konusundaki etkin simalardan biri, yazdığı elliye yakın kitabı ve yüzlerce makalesiyle Selim Sırrı (Tarcan)'dır.¹

¹ Selim Sırrı (Tarcan) 25 Mart 1874 yılında Mora Yenişehir'de doğdu. Babası Harput'a bağlı Kesrik Köyü'nden Albay Yusuf Bey; annesi Manastır'da Katip Selim Efendi'nin kızı Zeynep Hanım'dır. 1876 tarihinde Karadağ savunmasında babasının şehit olması üzerine ailesiyle İstanbul'a gelen Selim Sırrı, İstanbul'un savaş koşullarında annesi tarafından yetiştirildi. 1882 yılında Galatasaray Sultanisi'ne kaydedilen Selim Sırrı'nın en sevdiği ders jimnastikti. Selim Sırrı, ekonomik zorluklar karşısında 1890'da okulu bırakmak zorunda kaldı ve aynı yıl Mühendishane-i Berri Hümayun'da (Askeri Mühendis ve Topçu Okulu) açılan sınavı kazanarak, parasız yatılı olarak buraya kaydoldu. Eğitimi süresince okul derslerinin dışında çeşitli spor dallarıyla ilgilenmeyi sürdüren Selim Sırrı, 1895 yılında mezun oldu ve aynı yıl İzmir'e atanarak, aydın bir çevre ile tanışma imkanı buldu. Askerliğini sürdürürken, bir yandan İzmir İdadisi'nde öğretmenlik yaptı, bir yandan da Hizmet Gazetesi'nde yazılığa başladı. 1897'de Hoca Yusuf Ziya ile birlikte "Darülfırfan" adlı özel bir spor okulu açtı. Selim Sırrı, 1900 yılında Karadeniz Boğazı İstihkam Birliği'ne tayin olunduktan sonra İstanbul'da bulunduğu süre içinde halkın spor kültürünü ve bilgisini arttırmak için Servet-i Fünun Mecmuası'nda yazmaya devam etti. Dergideki yazılarının yanında özel ders veren Selim Sırrı, 1903 yılında Mühendishane-i Berri Hümayun'a jimnastik ve eskrim hocası olarak atandı. 1905 yılında Hadiye Fikri Hanım ile evlendi. İstanbul'da gösterdiği başarılar ile Padişah yaverliği yapan Selim Sırrı, 1907'de İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne girdi ve politika ile uğraştı. 1908 Meşrutiyet'in ilanından sonra Cemiyetin Merkez idaresi ile ilişkileri bozulunca istifa etti. Ekim 1908'de özel bir beden terbiyesi okulu açtı ve 1909'da İsveç'e görevli gönderildi.

İsveç Kralının ordusunda bulunan Selim Sırrı, Yüksek Beden Terbiyesi Muallim Mektebi'nde eğitim alarak beden terbiyesi ve bilimini geliştirdi. 1910 yılında ülkesine dönen Selim Sırrı, Osmanlı ordusunda subay yetiştirmek istedi ancak I. Orduya atanınca istifa etti. Darülfunun'da başladığı ve üç ay sürdürdüğü konferanslar ile beden eğitimine halkın ilgisini çektiği gibi dönemin Maarif Nazırı Emrullah Efendi'nin de desteğiyle 1910'da İstanbul'da Vilayat-ı Osmaniye Mekatibi'nde Terbiye-i Bedeniye Müfettişliği'ne atandı. Böylece müfettişlik görevinin yanında İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'nun beden eğitimi derslerini üstlenen Selim Sırrı, programlı bir beden eğitimi ve jimnastik faaliyetine başlayarak, bu derslerin kız okullarına ve medreselere de konulması için girişimlere başladı. Kız okullarında beden eğitimi dersi koymayı başaran Selim Sırrı'nın gayreti ile İstanbul Gençleri Terbiye-i Bedeniye Kulübü kuruldu. I. Dünya Savaşı yıllarında yedek subay olarak Çanakkale cephesinde bulunan Selim Sırrı, 1919-1920 yıllarında Yüksek Öğretmen Okulu Müdürü olarak çalışmalarını sürdürürken, 1 Kasım 1922'de İstanbul'un Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ne bağlanarak il olmasından sonra 24 Mart 1923'de Galatasaray Lisesi Beden Eğitimi Öğretmenliği'ne atandı. 1925'de Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver) döneminde Beden Terbiyesi Müfettişliği'ne atanan Selim Sırrı, beden terbiyesi öğretmeni yetiştirme konusundaki hayalini gerçekleştirmeye başladı. Maarif Vekili Mustafa Necati Bey döneminde Türkiye'nin ilk Beden Terbiyesi Okulu'nu açtı ve 1928 yılında Terbiye-i Bedeniye Tarihi adlı eserini yazdı. 1930 yılına kadar beden eğitimi öğretmeni yetiştirme çalışmalarını sürdüren Selim

Sporcu, subay, gazeteci, beden eğitimi öğretmeni, araştırmacı, idareci ve politikacı olan Selim Sırrı,² 1882 yılında kaydedildiği Galatasaray Sultanisi'nde sekiz yaşında başlayan spor ilgisini tüm yaşamı boyunca sürdürür. Spor ve jimnastik konusunda edindiği bilgi ve birikimini yazı, konferans, konuşma ve gösterilerle halka aktarmaya çalışan Selim Sırrı, bu birikimi yazdığı makale ve kitaplarıyla gelecek kuşaklara da aktarır.³

Halkı aydınlatma ve ülkede spor bilinç ve kültürünü oluşturmada her dönemde gayret gösteren Selim Sırrı, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e kadar sosyal, ekonomik ve siyasal kargaşanın fazla olduğu bir dönemde çıkardığı Terbiye ve Oyun Mecmuası (1911–1923) içerisinde “İdman Aleminde Kırk Sene” adlı çok sayıda makale yayınlar.⁴ Burada kırk yıllık süre içinde öğrendiklerini ve tecrübelerini gençlere anlatan, onları beden eğitimi ve spor konusunda düşünmeye yönlendiren Selim Sırrı, Cumhuriyet Türkiye'si'nin sistemli bir beden eğitimi ve spor ruhunun gelişiminde sayısız çalışmalar yapar. 1909'da İsveç'te aldığı eğitimin yanında sonraki yıllarda uluslararası birçok kongreye de katılarak Batı medeniyetini, kültür ve spor hayatını inceleyen Selim Sırrı, beden eğitimiyle ilgili olarak toplum terbiyesine yönelik yazılar yazar ve konferanslar verir. Türk spor hareketinin öncülerinden olan Selim Sırrı, bugünkü 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nın esasını teşkil eden Jimnastik Şenlikleri'nin Türkiye'de ilk defa düzenlenmesini sağlar.⁵ Selim Sırrı, beden terbiyesi öğretmeni yetiştirilmesi, ilk beden terbiyesi okulunu açılması, Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'nü kurulmasında etkin rol üstlenir.⁶ Avrupa'daki deneyimlerinden edindiği bilgileri, eğitsel inceleme ve derlemelerini yazdığı elliye yakın kitabında anlatan Selim Sırrı, Servet-i Funun, Şehbal, Musavver Muhit, Resimli Kitap, Terbiye ve Oyun, Osmanlı Genç Dernekleri⁷ ve Gürbüz Türk Çocuğu gibi dönemin önemli dergilerinde beden eğitimi, spor ve beden terbiyesi gibi konularda çok sayıda makale yayınlar.

Sırrı, Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'nün açılmasında çalıştı. 1 Mart 1935 yılında Maarif Vekaleti Başmüfettişliği'nden emekli olan Selim Sırrı, 1938–1946 yıllarında Cumhuriyet Halk Partisinde Milletvekili oldu. Yazın hayatına emekli ve milletvekiliyken de devam eden Selim Sırrı, 2 Mart 1957 yılında 84 yaşında öldü. Selim Sırrı, **Hatıralarım**, İstanbul, 1946, Türkiye Yayınevi; M. Şevki ÇAPAN, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, Muğla, 1999, Ünyay Yayınevi.

² Çapan, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, s.1.

³ Selim Sırrı, **Hatıralarım**, s.7.

⁴ Çapan, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, s.1.

⁵ Selim Sırrı, **Hatıralarım**, s.49; Türk Eğitim Derneği IV. Anma Toplantısı, **Selim Sırrı Tarcan Yaşamı ve Hizmetleri**, (Yayına Hazırlayan; Ferhan Oğuzkan) Ankara, 1997. TED yayınları, s.41.

⁶ Türk Eğitim Derneği IV. Anma Toplantısı, **Selim Sırrı Tarcan Yaşamı ve Hizmetleri**, s.62-63; Çapan, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, s.23.

⁷ Çapan, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, s.28-38.

Selim Sırrı, beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve halk tarafından benimsenmesine yönelik yazdığı makalelerin bir kısmını özellikle çocuk büyütenlere rehber niteliğindeki dönemin en önemli aile ve çocuk dergisi olan *Gürbüz Türk Çocuğu*'nda yayımlar. Selim Sırrı'nın çocuğun beden terbiyesi, çocuk oyunları ve beden sağlığına yönelik otuzdan fazla makalesinin yayımlandığı *Gürbüz Türk Çocuğu*, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türkiye'de çocuk davasını üstlenen Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin yayınıdır. Her koşulda çocuk davasını, istikbal davası ve milli bir mesele olarak görüp hizmet verme amacıyla yayın yapan *Gürbüz Türk Çocuğu*, yetiştirilmesi hedeflenen gelecek neslin ihtiyacı olan eğitim, kültür ve sağlık konularında anne, baba ve çocuğa gerekli bilgi ve desteği verir niteliktedir. Öyle ki *Gürbüz Türk Çocuğu*, Ekim 1926 tarihindeki ilk sayısında⁸ amacını; *“Türk Çocuğu’nu gürbüz yetiştirmek ve Gürbüz Türk çocuklarından kuvvetli, sağlam bir millet vücuda getirmek...”*⁹ olarak belirtir.

Gürbüz Türk Çocuğu'nda, sağlık, eğitim ve sosyal ihtiyaçlarının yanında çocuğun sağlıklı ve zinde yetiştirilmesinde beden eğitiminin önemli olduğu düşüncesinden hareketle, çocuk yetiştirenlere bilgi verilir. *Gürbüz Türk Çocuğu*'nda her yaştaki çocuğun beden gelişimi, beden terbiyesi ve beden eğitimi ihtiyaçlarını ele alıp, öneriler sunan ve uluslararası alandaki gelişmeleri takip eden dönemin etkin ve uzman şahsiyetlerinden Selim Sırrı, bu ihtiyacı karşılamaya yönelik yazılar yazar. Selim Sırrı'nın dergideki yazılarının konusunu; beden ve ruh gelişimi, bebeklere ve çocuklara beden eğitimi, oyun ve jimnastik, oyunlara örnekler, oyuncaklar, oyunun yararı, tatil dönemlerinde çocukların oyunları, çocukların yaşlarına ve spora uygun giyim, temizlik, beslenme, oturma pozisyonları, beden ile birlikte ruh ve zihnin de terbiyesinin sağlanması konuları oluşturur. *Gürbüz Türk Çocuğu*'nda Selim Sırrı'nın çalışmaları genel hatlarıyla değerlendirildiğinde; Cumhuriyet'in ilk yıllarında çocuğun beden terbiyesi konusunun nasıl gündem bulduğu ve çocuk yetiştirenlerin ihtiyaç duyduğu eğitim ve rehberlik hizmetinin nitelikleri ve bunların nasıl sunulduğu da ortaya çıkar. Selim Sırrı, çocuk yetiştirenlere çocuklarının beden eğitimine nasıl katkıda bulunacaklarını belirtmeye odaklanan yazılarını, özellikle ailelerden gelen

⁸ *Gürbüz Türk Çocuğu*, Ekim 1926 tarihinde ilk sayısını yayınladı ve Aralık 1928 yılına kadar ilk 27 sayısını Osmanlıca yayınladı. Kasım 1928 tarihinde Latin harflerinin kabulü ile artık yeni Türk harfleriyle yayın hayatına devam eden *Gürbüz Türk Çocuğu* bu isimle yayın hayatına devam ederek Aralık 1935 tarihinde 108. sayısına ulaştı. Sonra “Çocuk” ismini aldı ve daha çok çocuklara yönelik bir çizgide yayına devam etti.

⁹ “*Gürbüz Türk Çocuğu Niçin İntişar Ediyor*”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, I, Teşrinievvel 1926, s. 1.

sorulara göre ve onların ihtiyaçlarını düşünerek ele alır. Bu şekilde Selim Sırrı, birçok anne ve babadan gelen sayısız mektupla ailelerin beden terbiyesine yönelik yoğun ilgisini karşılar¹⁰ ve okuyuculardan gelen sorular paralelinde daha geniş bir ihtiyaç kitlesine Gürbüz Türk Çocuğu aracılığıyla kendi bilgi birikimini sunar.

Selim Sırrı'nın, halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme kapsamında ele aldığı önemli konulardan biri oyun ve jimnastik kavramı ve bedensel hareketlerin nasıl yapılabileceği meselesidir. Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptıralım?” başlıklı yazısında; çocuğun bedeni ve eğitimi konusunda çocukların yaş ve beden gelişimine uygun oyun, jimnastik ve beden terbiyesini genel hatlarıyla değerlendirerek, çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerinin yavaş olduğu ve çocuğun bedensel gelişiminde oyun ve jimnastiğin önemli yer tuttuğunu anlatır. Bu bağlamda oyunun, çocukların zihinsel ve bedensel gelişimlerini, karar ve dikkat becerisi kazanmasını, ortak hareket ve paylaşım duygusu, hak ve görev bilinci gibi toplumsal normları öğrenmelerini sağladığını belirtir. Oyunun büyük ölçüde çocuğun kendisi tarafından yaratıldığı halde jimnastiğin vücudun ihtiyacına göre hareketin tür ve miktarını belirleyen bir bilim olduğundan bahseden Selim Sırrı, çocuğun oturması, emeklemesi ve yürütmesini jimnastik niteliğinde görerek, bunların zorla yaptırılmasını doğru bulmaz¹¹ ve çocuklara hem oyun hem de jimnastik yaptırılmasını tavsiye eder. Çocuğun eğlenerek kabiliyetlerini geliştirdiği, toplumsal rolünü öğrenip uyguladığı ve vücudunu çevikleştirdiği ortamların önemini vurgulayan Selim Sırrı, çocukların oynayacağı oyunlara ilişkin bilgiler de verir.¹²

Çocuklar kendilerini idare etmeyi, disiplin ve paylaşım duygusu ve yılmadan tekrar girişimde bulunma kararlılığını kazandıkları¹³ oyunları için uygun oyun alanları ve oyuncaklar konusunda Selim Sırrı, çocuk bahçeleri ve çocuk parklarının öneminden bahseder. Çocukların ruhsal ve bedensel gereksinimlerinin karşılanmasında oyun, oyun alanı ve oyuncakların ne denli önemli olduğunun çok önceki tarihlerde ortaya konulmasına karşın, 1920'lerin Türkiye'sinde bu hayati meselenin hakkıyla takdir edilemediği

¹⁰ Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptıralım?”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, III, Kanunuevvel/Aralık 1926, s. 12-13.

¹¹ Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptıralım?”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, V, Şubat 1927, s.11-13.

¹² Selim Sırrı, “7 Yaşından 15 Yaşına Kadar Çocuklarda Tenbellik”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXXVIII, Kasım 1929, s.7-8.

¹³ Selim Sırrı; “Oyun”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, LIV, Mart 1931, s.17.

siteminde bulunan Selim Sırrı, çocukların bedeni terbiyesine katkıda bulunulabilecek ortamların arayışındadır. Selim Sırrı, çocukların hareket ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda beden terbiyesi biliminden faydalanılması ile çocukların küçük yaşta bedensel disipline alıştırlarak sağlıklı ve zinde yaşam terbiyesi kazanabileceğini belirtmektedir.¹⁴ Selim Sırrı diğer yazılarında; Avrupa’da çocuklar için hazırlanan çocuk bahçeleri, parklar ve benzer kurumlar hakkında bilgi vererek oyun¹⁵, oyuncak, öğretmen tutumu, oyun alanları¹⁶ ve disiplin konularını çeşitli açılardan değerlendirir.¹⁷

“*Gürbüz Türk çocuklardan kuvvetli, sağlam bir millet vücuda getirmek...*” gayesiyle yola çıkan dergi, arzu edilen nitelikli vatandaşın yetişmesi için uygun eğitimin verilmesine katkıda bulunmak amacıyla, çocuğun terbiyesi ve yetiştirilmesine dair meselelere geniş yer verir. Selim Sırrı, “Çocuk ve Terbiye”¹⁸ konusunda; çocuğun korunması ve yetiştirilmesinin bütün anne ve babalar için milli bir görev olduğunu belirtirken, yetim ve kimsesiz vatan evladının korunmasının milletin istikbali ve toplumsal sadeti açısından önemli olduğunu vurgular. Vatan çocuklarının eğitimi ve korunması konusunda en hayırlı işlerin, başta aydınlar olmak üzere bütün halkın katılmasıyla yapılabileceğine ve bu yönüyle çocuk kavramının bilincine tam manasıyla varılması gerekliliğine inanan Selim Sırrı, çocuğun beden terbiyesi konularında cinsiyet, yaş, boy ve kilo orantılarına dair detaylı tablolar¹⁹ ve gelişim bilgileri verir.²⁰ Çocukların oturuş şekilleri ve kemik gelişimi konusunu çizimler eşliğinde anlatan Selim Sırrı, küçük çocukların bel kemiklerinin çarpılmasının neden olduğu ve nasıl önlenebileceği konusunda ayrıntılı anlatımla sunar.²¹

Selim Sırrı’nın dergideki yazıları incelendiğinde, onun çocuğa bakışı da ortaya çıkar. Kendi çocuklarını ideal beden eğitimi tekniklerine göre yetiştiren Selim Sırrı, bakımsız çocuklarla ilgili yazısında önemli noktalara dik-

¹⁴ Selim Sırrı, “İki Yaşından Altısına Kadar Çocukların Terbiye-i Bedeniyesi”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VI, Mart 1927, s.17-22.

¹⁵ Selim Sırrı; “Oyun”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, LIII, Şubat 1931, s.11-12.

¹⁶ Selim Sırrı, “Kum Havuzları”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXV, Teşrinievvel 1928, s. 7-8.

¹⁷ Selim Sırrı, “Oyun” **Gürbüz Türk Çocuğu**, LIV, Mart 1931, s.17-18.

¹⁸ Selim Sırrı, “Çocuklarımızın Cismani ve Manevi Terbiyesi” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVIII, Mart 1928, s.3-4.

¹⁹ Selim Sırrı, “Konferans, Çocuklara Beden Terbiyesi”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLVI, Temmuz 1930, s.23-24.

²⁰ Selim Sırrı; “Konferans: 15-16-17 Yaşında Çocuklara”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLV, Haziran 1930, s.15-16.

²¹ Selim Sırrı, “Çocuklarımızın Bel Kemiği Nasıl Çarpılıyor?” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVII, Şubat 1928, s.7-8.

kat çeker. “*Bakımsız Çocuklar; Yetimler- Öksüzler- Kimsesizler- Piçler*” başlıklı makalesinde; hayvan ve bitkiye gösterilen özenin çocuklara gösterilmediği şikayetiyle başlayan Selim Sırrı yazısını, evlenirken bile sağlıklı çocuk ve sağlıklı nesil kaygısının olmadığı, doğan çocuğa iyi bakılmadığı ve bu cehaletin sonucu olarak çocukların ilk yaşlarında öldükleri, bebek bakımını konusunda bilimsel gelişmelerin ve eğitimin var olmasına rağmen bunların takip edilmediği tespitiyle sürdürür. Devamında bebek için önemli olan banyo temizlik, yatak ve beşik gibi fiziki ortamın; emzirme, sağlıklı süt hazırlama gibi bakımın yetersizliği üzerinde durur ve aşı, ilk gezinti, diş çıkarma, ilk adım, süttten kesme ve sonrasındaki beslenme gibi konularının annelere öğretilmesi gerektiğini vurgular. İsveç’teki genç kızların evlenmeden önce annelik sanatını öğrendikleri örneğini veren Selim Sırrı, bunun yalnız İsveç’te değil medenî dünyada uygulandığından, yetimhane, kreş, süt damlası ve bakım evlerinin varlığından bahseder. Kadınların iş hayatına katılmasıyla birlikte çocuk bakımı işinin yeni bir döneme girdiğini ve bu aşamada kreşlerin önemli olduğunu, bekar annelerin bebeklerinin ve kendilerinin hayatlarını tehlikelerden koruyacak kurumların olması gerektiğini, gazetelerde görülen cami önüne bırakılmış bebek haberlerine artık rastlanmaması için metruk çocuklar evi gibi kurumların kurulmasını öneren ve çocukların zıyan olmaması için okuyucularına çağırıda bulunan Selim Sırrı, kimsesiz, yetim veya çok fakir ailelerin çocuklarına yardım edilmesi ihtiyacından söz eder.²²

Gürbüz Türk Çocuğu’nun okuyucularınca Selim Sırrı’ya sorulan sorular arasında; “*İki yaşında bir çocuğum var, sıhhatine itina ediyor, jimnastiğe başlatabilir miyim, ne gibi hareketler tavsiye edersiniz? Üç yaşında bir kızım var. Bünyesi zayıftır, biraz fazla yaramaz, çok koşuyor, yerinde durmuyor, ayrıca jimnastiğe lüzum var mı? Gürbüz, kuvvetli bir oğlum var. Dördünü bitirdi. Uykusu iştihası mükemmeldir. Oyunu pek seviyor, evimizin bahçesi de müsait. Her gün ağaçlara tırmanıyor. Ben jimnastik yaptırma-
k istiyorum, siz ne dersiniz?”* veya “*çocuklara mahsus oyun kitabınız var mı? Bize ne gibi oyunlar tavsiye edersiniz? Futbol oynamak istiyor onu cesaretlendirelim mi?*” gibi konularda bilgiler istenir. Sorulara cevaplar verirken öncelikle çocuğu: “*Zayıf fakat harekete muhtaç bir mahluktur. Körpeçik bünyesi bir sürat-i harikulâde ile inkişaf bulur. Uzviyeti tamamıyla teşekkül edinceye kadar şekilden şekle girer. Çocukluğun vâsf-ı far-*

²²Selim Sırrı, “Bakımsız Çocuklar; Yetimler- Öksüzler- Kimsesizler- Piçler”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, I, Teşrinievvel 1926, s.10-12

*kı kıvamsızlığıdır. Bu küçük, mudil makine mütemadiyen faaliyettedir. Çarklarında her gün yeni dişler peyda olur.”*²³ diyerek tanımlar ve çocuğun doğduğundan buluş çağına kadar vücudunun farklı aşamalarda büyü-yüp geliştiğini; aynı zamanda akıl ve ruh sağlığının da bu gelişime paralel olduğunu belirtir. Çocukları mecmua-i tezat olarak değerlendiren Selim Sırrı, onların kıvamsız yapılarından dolayı kararları ve hareketlerinin değişken olduğunu belirtir ve oyun konusunda, “*çocuk oyunla güler haykırır, sıçrar, eğlenir ve itiyatlar alır. Oyun sıhhat ve saadetin nazımıdır. Oyundan mahrum olan çocuk sudan mahrum olmuş çiçek gibi sararıp solar. İki buçuk yaşından itibaren çocuklara bazı oyunlarla ilgili iyi itiyatlar verilebilir ve bu oyunlar tedrici bir surette onların sıhhat ve karakterleri üzerine tesirini gösterir*” diyerek oyun ya da jimnastiğin çocukların beden ve ruh sağlığı açısından önemini ifade eder.

Çocukları bağımsız, becerikli, girişken ve sağlıklı hale getirilirken, adale ve iradelerine hakim olmayı da öğretmeye dikkat edilebilmesi için teorik yerine pratik bilginin verilmesinin önemini vurgulayan Selim Sırrı, hangi yaşta hangi hareketin ne kadar ve nasıl yaptırılacağına iyi öğrenilmesini, doğru nefes alma, doğru duruş ve yürüyüşü yapma, uzuvları disiplinle alıştırmaya, çocukları hayat ile mücadeleye hazırlama yolunda oyun ve jimnastikten nasıl yararlanılacağını anlatır. Gerek oyun gerekse jimnastik yapılırken çocukların yorulmamasına dikkat edilmeli diyen Selim Sırrı, üç dört yaşındaki çocuklar için konuyu detaylı şu önerileriyle ele alır: “*on dakikalık bir oyunu müteakip dinlenmek lazım geldiği zaman çocukları oturtmak caiz değildir. Yine hareketle dinlendirmeli. Mesela piyano veya keman sesiyle veya şarkı söylenerek yürüyüşe geçmeli, üç dört yaşındaki çocukları bir iki diye sayı sayarak yürütmek doğru bir şey değildir. Bu yürüyüşler şekilden şekle sokulabilir. En önde giden muallim veya mürebbi ne yaparsa küçükler onu taklit ederler. Ayağını vurarak yürür, adımlarını büyütür, gayet küçük adımlarla yürür. Ellerini başının üstüne koyarak topuklarını kaldırır, gayet sessiz yürür, şimendifer gibi süratle küçük adımlarla ilerler, koşar adımla yürür, yilankavi şekiller yapar, birden geri döner yürür. Dört ayak tavşan gibi atlayarak veya kuzu gibi emekleyerek yürür, el ele tutarak bir halka teşkil eder, bir sağa, bir sola koşarak yürürler. Ortaya toplanıp açılırlar. Bu muhtelif şekillerde yürüyüşler mini, minileri mutlu eder. Ondan sonra dinlendirici ve dikkati ter-*

²³ Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptıralım?” **Gürbüz Türk Çocuğu**, III, Kanunuevvel, 1926, s. 12-13.

biye eden bir oyun yapılır."²⁴ Bu şekilde bütün çocukların hareketleri eş zamanlı ve gelen komutlara göre yapmayı öğrenerek disipline alıştırlacakları düşüncesinde olan Selim Sırrı, anne ve babalara kendi istedikleri sporlar için çocukları zorlamamalarını da tavsiye eder. "Genç annelerle haspihal" başlıklı yazısında Selim Sırrı; dünyaya yeni gelen bebeğin nasıl büyü-tüleceğini ve annelere çocuk büyütürken sadece doktor tavsiyelerini dik-kate alması gerektiğini söyler.²⁵ Çocuk yetiştirenlere, öğretmen ve eğit-menlere de uyarılarda bulunan Selim Sırrı, disiplin adı altında çocuğu korkak, sevgisiz ve hareketsiz bırakmanın yanlışlıklarını belirterek, cezalandırma, ödüllendirme konularını değerlendirir.²⁶

Halka "*iyi yaşamak bir sanattır*" anlayışını kazandırmak için günde 15 dakika yapılacak egzersizin beden sağlığı ve günlük dinamizm açısından önemini anlatan Selim Sırrı, yapılacak hareketlere ilişkin detaylı anlatımını kapsamlı bir hareket tablosu eşliğinde okuyucuya sunar.²⁷ Selim Sırrı, okuyucularına tavsiye ettiği ve kendi kızlarına uyguladığı modern beden eğiti-mini -daha sonra beden eğitimi ve jimnastik için Almanya'ya gönderdiği -kızlarını²⁸ nasıl yetiştirdiğini örnekleyerek ele alır. "Bir babanın hatıratı" başlığı ile okuyucusuna ulaştırdığı²⁹ yazısında, çocukları oyun ve oyuncak paylaşımı konusunda ikna edecek öğütler ve örnekler verir.³⁰ Çocukların terbiyesi ve iyi alışkanlık kazanmaları konusunda pedagogların ve uzman-ların önerileri paralelinde birçok konuyu ele alan Selim Sırrı, aileleri ve çocuk yetiştirenleri yapması gerekenler konusunda bilgilendirerek; korkak çocuklar için korku ile mücadele etme yeteneğini çocuğa verme,³¹ çocuk-lara iyi huylar kazandırılmasında belirli yaşlara dikkat etme, bilimin sun-duğu olanaklardan yararlanarak oyunla eğitim vermenin faydalarını belir-tir.³² Çocuklara iyi alışkanlıklar kazandırma konusunda aç gözlü çocukla-rın bu huylarından nasıl vazgeçirileceği, çocuklara paylaşım ve sahiplik

²⁴ Selim Sırrı, "İki Yaşından Altısına Kadar Çocukların Terbiye-i Bedeniyesi" **Gürbüz Türk Çocuğu**, VI, Mart 1927, s.17-21.

²⁵ Selim Sırrı, "Genç Annelerle Haspihal 2", **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXVIII, Kanunisani 1929, s.6.

²⁶ Selim Sırrı, "Konferans, Mürebberler-Disiplin" **Gürbüz Türk Çocuğu**, XL, Ocak 1930, s.4-5.

²⁷ Selim Sırrı, "İyi Yaşamak Bir Sanattır" **Gürbüz Türk Çocuğu**, L, 2. teşrin 1930, s.18-19.

²⁸ Türk Eğitim Derneği IV. Anma Toplantısı, **Selim Sırrı Tarcan Yaşamı ve Hizmetleri**, s.18.

²⁹ Selim Sırrı, "Bir Babanın Hatıratı" **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXIX, Aralık 1929, s.5-6.

³⁰ Selim Sırrı, "Bir Babanın Hatıratı" **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLIII, Nisan 1930, s.4-5.

³¹ Selim Sırrı, "Terbiye Bahisleri-Korkak Çocuklar" **Gürbüz Türk Çocuğu**, LXXXV-LXXXVI, 1. ve 2. kanun 1933-1934, s.23-25.

³² Selim Sırrı, "Çocuklara Nasıl İyi İhtiyatlar Öğretebiliriz?" **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVIII, Mart 1928, s.5-6

duygusunun en olumlu şekilde nasıl kavratılacağı üzerinde duran Selim Sırrı,³³ toplumda yanlış olan bazı anlayış ve batıl itikatlara değinerek tıp ve fen ilmine göre açıklamalar yapar ve veremin kalıtsal değil bulaşıcı olduğu gibi bilgileri deneylerin sonuçlarına göre değerlendirerek halkı aydınlatır.³⁴

1929’lu yıllarda Beden Terbiyesi Umum Müfettişi olan Selim Sırrı, çocuk haftasında çıkarılan özel sayıda, çocuklara nasıl faydamız dokunabilir? sorusuna günün koşullarında çeşitli cevaplar arar ve toplumsal dayanışmanın arttırılmasına katkıda bulunmaya çalışır.³⁵ Selim Sırrı, “sahipli ve sahipsiz çocuklar” başlıklı yazısında; çocuk olarak gerekli değeri gören ve ailesi tarafından kıymeti anlaşılan çocukları sahipli, şefkatten mahrum, yalın ayak, sefil ve perişan çocukları da sahipsiz olarak nitelendirerek; sahipsiz sokakta kendi kaderine terk edilen çocukların dilenci, yankesici, hırsız ve madde bağımlısı olacakları uyarısında bulunur. Bu çocuklara sağlıklı büyüme, sıcak yemek ve eğitim imkanı sunan en önemli kurum olan Türkiye Himaye-i Eftal Cemiyeti’ne herkesin kudreti oranında yardım etmesi gerektiğini anlatır.³⁶ Çocuğun önemini nüfus konusuyla da ilişkilendirerek çocuk ölümleri konusunda bir sosyal duyarlılık arayışına giren Selim Sırrı, milletlerin en büyük derdinin çocuksuzluk olduğunu ifade eder ve Türkiye-Fransa karşılaştırmasıyla çocuk ölümlerinin önlenerek nüfusun arttırılmasını ulusal savunma ve ülke geleceği açısından önemli görür. Fransa’nın 1920’li yıllardaki nüfus ve doğum istatistiklerini detaylı olarak verip üzerinde yorumlar yapan ve konuyu Türkiye’ye örnek olarak veren Selim Sırrı, Türkiye’de bu kadar detaylı istatistikler olmamasına rağmen uzun savaş yıllarının tüm Anadolu’yu ve insanını olumsuz koşullara sürüklediğinden söz eder. Türkiye’de çocukların çoğunun cehaletten öldüğü tespitini yapan³⁷ Selim Sırrı, bir neslin yetiştirilmesinde ortak sorumluluk alınması bilincini topluma vererek çocuk sefaletinin ve vefatının önlenmesi yönünde tüm anne ve babalara çağrıda bulunur.³⁸

Gürbüz Türk Çocuğu, öncelikle çocuk yetiştirenleri bilgilendirmeyi hedeflemekle birlikte zaman içerisinde çocuklara yönelik yazılarını arttırır ve

³³ Selim Sırrı, “Aç Gözlü Çocukları Bu Huydan Nasıl Geçirmeli”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XIX, Mayıs 1928, s.3.

³⁴ Selim Sırrı, “Verem irsi midir? sari midir?” **Gürbüz Türk Çocuğu**, VIII, Mayıs 1927, s. 4.

³⁵ Selim Sırrı Bey, “Çocuklara Nasıl Faydamız Dokunabilir?” **Çocuk Haftası** II, s. 192-193.

³⁶ “Sahipli ve Sahipsiz Çocuklar”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VII, Nisan 1927, s.34-35.

³⁷ Selim Sırrı, “Milletlerin En Büyük Derdi: Çocuksuzluk” **Gürbüz Türk Çocuğu**, II, Ekim 1926, s.14-16.

³⁸ Selim Sırrı, “Sahipli ve Sahipsiz Çocuklar”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VII, Nisan 1927, s.34-35.

Selim Sırrı da bu değişime uygun olarak yeni hedef kitlesi olan çocuklara yönelik yazılar yazar. Çocuklara yönelik “konferans” başlığı altında çeşitli yaşlarda çocukların gelişimine uygun konuları ele alan Selim Sırrı, “çocuklarımız” veya “yavrularım” diye başlayan samimi bir ifade ile okulun ve bilginin önemini, ahlak ve sanat eğitiminin gerekliliğini ve doğru davranış şekillerini anlatır.³⁹ Devam eden konferanslarında, çocuklara namuslu, duyarlı ve iyi bir adam olmak için önce kendilerini tanımalarını tavsiye edip, onlara vücudunu zeka ve ahlakını iyi yönde kullanmanın erdemlerini anlatan⁴⁰ Selim Sırrı, tembellik konusunda önemli bilgiler vererek çocuklara oyun ve hareket tavsiyelerinde bulunur.⁴¹ Çocukları bilgilendirdiği konulardan biri de milli bilinçle yakından ilgili olan konulardır. Örneğin, vatan nedir sorusuna cevap arayan Selim Sırrı, vatan sevgisini ve vatanın mana ve değerini çocukların anlayacağı bir tarzda ele alır.⁴² Eğitici yazılarını farklı yaş gruplarına göre kaleme alan Selim Sırrı, çocuklara toplum hayatı ve arkadaşlık üzerine bilgi verirken,⁴³ dünya genelinden örnekler vererek beden terbiyesi duyarlılığı kazandırmaya⁴⁴ ve onlara sağlam karakter için sağlam ve sağlıklı vücudun gerekliliğini kavratmaya çalışır.⁴⁵ Bütün bunların yanında Selim Sırrı, “Çocuklara Masal” başlıklı bir bölümde çocuk okuyucular için masallar ve hikayeler yazar. Örneğin “Hilekar Cevahirci” adlı masalda, Afganistan’da yaşayan zengin Ahmet Hasan’ın altınlarını Mehmet Ali’ye nasıl kaptırdığı ve gül yağı tüccarının yardımını anlatır.⁴⁶ Yine başka bir hikayesinde ise, Norveç hükümdarının düzenlediği yarışmada bir annenin fedakarlığını anlatan⁴⁷ Selim Sırrı, hikaye tarzındaki yazılarıyla küçük okuyucuları bilgilendirmeyi hedefler.⁴⁸

³⁹ Selim Sırrı, “Yedi Yaşından On Dört Yaşına Kadar Çocuklara Mahsus Ahlak Musahabesi” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXI, Nisan 1929, s.5-6.

⁴⁰ Selim Sırrı, “7-15 Yaşındaki Çocuklara Ahlaki Musahabe” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXII, Mayıs 1929, s.4-5.

⁴¹ Selim Sırrı, “7-15 Yaşına Kadar Çocuklarda Tenbellik” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXVIII, Kasım 1929, s.7-8.

⁴² Selim Sırrı, “Konferans- Vatan Nedir?” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLII, Mart 1930, s.7-8.

⁴³ Selim Sırrı, “Konferans- 15-16-17 Yaşında Çocuklara”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLV, Haziran 1930, s.14-15.

⁴⁴ Selim Sırrı, “Konferans-12-16 Yaşındaki Çocuklara Beden Terbiyesi Hakkında” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLVI, Temmuz 1930, s.23-24.

⁴⁵ Selim Sırrı, “Mücadele Nedir?” **Gürbüz Türk Çocuğu**, LXI, Teşrinievvel 1931, s.2-3.

⁴⁶ Selim Sırrı, “Hilekar Cevahirci ” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXIX, Şubat 1929, s.7-8.

⁴⁷ Selim Sırrı, “Bir Annenin Fedakarlığı”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXII, Temmuz 1928, s.3.

⁴⁸ Selim Sırrı, “Dahi Çocuklar”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXI, Haziran 1928, s.5-6.

Sonuçta, Türkiye’de modern spor kültürü ve bilincinin yerleşmesinde etkin rol oynayan Selim Sırrı, uzmanlık alanına ilişkin konularda yazdığı makalelerle beden terbiyesinin çocuğun gelişimindeki önemli ve hassas ilgisini kurarak, güncel sorunlara bilimsel yöntemlerle cevaplar sunar. Özellikle, Gürbüz Türk Çocuğu’ndaki makaleleriyle çocuk yetiştirenleri ve aynı zamanda çocukları bilgilendirir. Selim Sırrı’nın gayretiyle spor kültürünün kökleştirilmeye başlandığı çağdaşlaşma yolundaki Türkiye Cumhuriyeti, ilk kez terbiye-i bedeniye dersi verdiğinde yapılan dedikoduları⁴⁹ beş on yıl içinde geride bırakıp, Avrupa’nın yüz senede geçtiği yolları aylar içinde uçarak geçer ve istikbalin Türk çocuğunu çağın şartlarına göre yetiştirmeyi başarabilir.

KAYNAKLAR

“Gürbüz Türk Çocuğu Niçin İntişar Ediyor”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, I, Teşrinievvel 1926, s. 1.

“Kız Çocuklarının Jimnastik Elbiseleri ve Geçirdiği İlk Devirler /Kız Çocukların Son Devirlere Ait İki Türlü Jimnastik Elbiseleri”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VIII, Mayıs 1927, s.2-3.

“Sahipli ve Sahipsiz Çocuklar”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VII, Nisan 1927, s.34-35.

ÇAPAN, M. Şevki, **Türk Sporunda Selim Sırrı Tarcan**, Unyay yayınevi, Muğla, 1999.

Selim Sırrı Bey, “Çocuklara Nasıl Faydamız Dokunabilir?” **Çocuk Haftası II**, Ankara, 1930, s. 192-193.

Selim Sırrı, “7 Yaşından 15 Yaşına Kadar Çocuklarda Tenbellik”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXVIII, Kasım 1929, s.7-8.

Selim Sırrı, “Bir Annenin Fedakarlığı”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXII, Temmuz 1928, s.3.

Selim Sırrı, “Bir Babanın Hatıratı” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLIII, Nisan 1930, s.4-5.

Selim Sırrı, “Bir Babanın Hatıratı” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXIX, Aralık 1929, s.5-6.

Selim Sırrı, “Çocuklara Nasıl İyi İhtiyatlar Öğretebiliriz?”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVIII, Mart 1928, s.5-6

⁴⁹ Kız Çocuklarının Jimnastik Elbiseleri ve Geçirdiği İlk Devirler /Kız Çocukların Son Devirlere Ait İki Türlü Jimnastik Elbiseleri, **Gürbüz Türk Çocuğu**, VIII, Mayıs 1927, s.2-3.

Selim Sırrı, “Çocuklarımızın Bel Kemiği Nasıl Çarpılıyor?” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XVII, Şubat 1928, s.7-8.

Selim Sırrı, “Çocuklarımızın Cismani ve Manevi Terbiyesi” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XVIII, Mart 1928, s.3-4.

Selim Sırrı, “Dahi Çocuklar”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXI, Haziran 1928,s.5-6.

Selim Sırrı, “Genç Annelerle Haspihal 2”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXVIII, Kanunisanı 1929, s.6.

Selim Sırrı, “Hilekar Cevahirci ” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXIX, Şubat 1929, s.7-8.

Selim Sırrı, “İki Yaşından Altısına Kadar Çocukların Terbiye-i Bedeniyesi”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, VI, Mart 1927, s.17-22.

Selim Sırrı, “İki Yaşından Altısına Kadar Çocukların Terbiye-i Bedeniyesi” **Gülbüz Türk Çocuğu**, VI, Mart 1927, s.17-21.

Selim Sırrı, “İyi Yaşamak Bir Sanattır” **Gülbüz Türk Çocuğu**, L, 2. teşrin 1930, s.18-19.

Selim Sırrı, “Konferans- 15-16-17 Yaşında Çocuklara”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XLV, Haziran 1930, s.14-15.

Selim Sırrı, “Konferans- Vatan Nedir?” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XLII, Mart 1930, s.7-8.

Selim Sırrı, “Konferans, Mürebbiler-Disiplin” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XL, Ocak 1930, s.4-5.

Selim Sırrı, “Konferans-12-16 Yaşındaki Çocuklara Beden Terbiyesi Hakkında” **Gülbüz Türk Çocuğu**, XLVI, Temmuz 1930, s.23-24.

Selim Sırrı, “Kum Havuzları”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXV, Teşrinievvel 1928, s. 7-8.

Selim Sırrı, “Milletlerin En Büyük Derdi: Çocuksuzluk” **Gülbüz Türk Çocuğu**, II, Ekim 1926, s.14-16.

Selim Sırrı, “Mücadele Nedir?” **Gülbüz Türk Çocuğu**, LXI, Teşrinievvel 1931, s.2-3.

Selim Sırrı, “Oyun” **Gülbüz Türk Çocuğu**, LIV,Mart 1931, s.17-18.

Selim Sırrı, “Sahipli ve Sahipsiz Çocuklar”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, VII, Nisan 1927, s.34-35.

Selim Sırrı, “Terbiye Bahisleri-Korkak Çocuklar” **Gülbüz Türk Çocuğu**, LXXXV-LXXXVI, 1. ve 2. kanun 1933–1934, s.23-25.

Selim Sırrı, “Verem Irsi midir? sari midir?” **Gülbüz Türk Çocuğu**, VIII, Mayıs 1927, s. 4.

Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptralım?”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, III, Kanunuevvel/Aralık 1926. s. 12-13.

Selim Sırrı, “Yavrularımıza Oyun mu Oynatalım, Jimnastik mi Yaptıralım?”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, V, Şubat 1927, s.11-13.

Selim Sırrı, “Yedi Yaşından On Dört Yaşına Kadar Çocuklara Mahsus Ahlak Musahabesi” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXI, Nisan 1929, s.5-6.

Selim Sırrı, **Şimalin üç İrfan Diyarı**, İstanbul, 1940, s.50.

Selim Sırrı, “7-15 Yaşındaki Çocuklara Ahlaki Musahabe” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXXII, Mayıs 1929, s.4-5.

Selim Sırrı, “Aç Gözlü Çocukları Bu Huydan Nasıl Geçirmeli”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XIX, Mayıs 1928, s.3.

Selim Sırrı, “Bakımsız Çocuklar; Yetimler- Öksüzler- Kimsesizler- Piçler” **Gürbüz Türk Çocuğu**, I, Teşrinievvel 1926, s.10-12

Selim Sırrı, “Konferans, Çocuklara Beden Terbiyesi”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLVI, Temmuz 1930, s.23-24.

Selim Sırrı, “Konferans: 15-16-17 Yaşında Çocuklara”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XLV, Haziran 1930, s.15-16.

Selim Sırrı, “Oyun”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, LIII, Şubat 1931, s.11-12.

Selim Sırrı, “Oyun”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, LIV, Mart 1931, s.17.

TARCAN, Selim Sırrı, **Hatıralarım**, Türkiye Yayınevi, 1946, İstanbul.

Türk Eğitim Derneği IV. Anma Toplantısı, **Selim Sırrı Tarcan Yaşamı ve Hizmetleri**, (Yayına Hazırlayan; Ferhan Oğuzkan), TED yayınları, Ankara, 1997.